

توراه اور • پاراشاها ویשב • مامار 3

שיר המעלות בשוב כו' היינו כחולמים

سرودی از سرودهای صعود: هنگامی که [نام چهار حرفی (ה',
(Havayah)] باز می گردانند... چون خواب بینندگان بودیم

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسخاک

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayeishev/3

1 שיר המעלות בשבוע כו' היינו כחולמים. הנה החלום הוא מחבר שני הפכים בנושא א' ומרכיב שני ענינים הפכיים כאלו היו לאחדים. והיינו מפני כי בשינה נסתלק מוח השכל המבחין ולא נשאר רק כח המדמה.

«سرودی از سرودهای صعود: «هنگامی که [ه'] باز می گرداند»، و مانند آن، «ما همچون خواب بینان بودیم.» اکنون، رؤیا دو امر متضاد را در یک موضوع واحد به هم پیوند می دهد و دو امر متناقض را چنان با هم می آمیزد که گویی یکی هستند. این از آن روست که در خواب، قوه عقل تمییزدهنده کنار می رود و تنها قوه خیال باقی می ماند.

2 וכח המדמה יכול להרכיב ב' ענינים הפכיים כמו ספינה רצה באויר כו' כמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] בשמונה פרקים רק שבהקיצן שמתעורר כח השכל הוא השולט על כח המדמה ואינו מניחו להרכיב לפי שרואה בעין שכלו שהם דברים נפרדים ואינם מתאחדים כלל.

و قوه متخیله می تواند دو امر متضاد را با هم ترکیب کند؛ مانند کشتی ای که با شتاب در هوا حرکت می کند و مانند آن، چنان که ابن میمون در «هشت فصل» می نویسد. اما در بیداری، هنگامی که قوه عقل بیدار می شود، بر قوه متخیله فرمان می راند و نمی گذارد [آن ها را] با هم ترکیب کند؛ زیرا با چشم عقل می بیند که آن ها اموری جدا از یکدیگرند و به هیچ وجه با هم یکی نمی شوند.

3 וכך הענין בגלות ניצוץ אלקות בנפש האדם שהוא בבחינת שינה והסתלקות המוחין. יכול הוא להרכיב ב' דברים הפכיים להיות כל היום טרוד במו"מ [במשא ומתן] איש לבצעו מקצהו זה פונה לזיתו כו'.

این گونه است نیز ماجرای تبعید جرقة الهی در نفس انسان؛ جرقة ای که در حالت خواب و کناره گیری قوای عقلانی (מוחין, mochin) است. [چنین شخصی] می تواند دو امر متضاد را با هم جمع کند: تمام روز سرگرم کسب و کار باشد، «هر کس از هر گوشه ای در پی سود خویش است»؛ این یکی به سوی باغ زیتون خود می رود و الی آخر.

הגם שבתפלה מעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה כו' לדבקה בו ית' מחמת התבוננותו ביחו"ע [ביחודא עילאה] ויחו"ת [ויחודא תתאה] אעפ"כ [אף על פי כן] אחר התפלה חולפת ועוברת האהבה ואינו שם ללבו

با آن که در دعا عشق را برمی انگیزد، تا آنجا که [نفس] مشتاق می شود جامه هایش را از تن به در آورد و جز این ها، تا به او، که متبارک است، بپیوندد؛ و این از آن روست که درباره یگانگی برتر (יחודא עילאה, yichuda ila'ah) و یگانگی فروتر (יחודא תתאה, yichuda tata'ah) تأمل کرده است؛ با این همه، پس از دعا عشق می گذرد و از میان می رود و او به این امر توجه نمی کند.

כי הוא הפוך ההתבוננות שבתפלה ומדמה בלב להרכיב ולחבר שני עניינים הפכיים יחד כאלו היה לאחדים ובאמת הם נפרדים ורחוקים זמ"ז [זה מזה]. כי הגם דכתיב בתורה שש שנים תזרע שדך.

که این درست خلاف تأملی است که در دعا داشت؛ و او در دل می‌پندارد که می‌تواند دو امر متضاد را با هم ترکیب و پیوند دهد، چنان‌که گویی یکی هستند، حال آن‌که در حقیقت از یکدیگر جدا و دورند. زیرا با آن‌که در تورات نوشته شده است: «شش سال کشتزار خود را بکار»،

4 **וכן בק"ש [בקריאת שמע] ולעבדו בכל לבבכם כו' ונתתי מטר ארצכם כו' ואספת דגנך כו'.**

و نیز در قرائت **שמע** (קריאת שמע, Krias Shema): «و او را با تمام دل‌هایتان خدمت کنید» و غیره؛ «باران سرزمینتان را خواهم داد» و غیره؛ «و غله خود را گرد خواهید آورد» و غیره.

הנה הכל הוא ע"ד עובדה כידוע שבכל עניני עוה"ז יש בהם ענין עבודת ה' שש שנים תזרע כו' ובשנה השביעית כו'.

همه اینها به‌منزله خدمت است؛ چنان‌که معلوم است، در همه امور این جهان [جنبه‌ای] از خدمت **ה'** وجود دارد: «شش سال بکار...» و غیره، «و در سال هفتم...» و غیره.

5 **وهוא ענין הברורים שבבחי' שש שנים. וההעלאה שבבחי' השנה השביעית כמ"ש במ"א. ואחר כוונת הלב הן הן הדברים**

این، موضوع پالایش‌ها (הברורים, beirurim) در مرتبه / جنبه (בחינה, bechinah) شش سال و بالا رفتن در مرتبه سال هفتم است، چنان‌که جای دیگر توضیح داده شده است. و این امور دقیقاً بر وفق نیت دل‌اند.

אבל לב ההמון הנוטים אחר בצעם להטריף לחם חוקם כפשוטו לבבם לא כן ידמה

اما دل توده مردمی که در پی سود خویش‌اند تا نان روزی مقرّرشان را به معنای ساده آن فراهم کنند، چنین نمی‌پندارد: «دلشان چنین نمی‌اندیشد».

ולבם לא נכון ע"פ הכוונה הראויה רק כל ישעם וכל חפצם למלאות די מחסורם אשר יחסר להם בצרכי גופם ועושים מצרכי הגוף עיקר

و دلشان بر وفق نیت شایسته استوار نیست؛ بلکه تمام رستگاری و خواستشان این است که آنچه برای رفع نیازشان کفایت می‌کند فراهم آورند، هرچه را که از نیازهای جسمانی‌شان کم دارند؛ و نیازهای جسم را اصل قرار می‌دهند.

וזהו ממש הפוך ההתעוררות שבתפלה להיות נקבע בלבו האהבה לה' לבדה בלי תערוכת זר ח"ו [סח
ושלום] כו':

و این درست نقطهٔ مقابلِ برانگیختگی‌ای است که در دعا پدید می‌آید: اینکه عشق به ه' تنها در دل او استوار شود، بی‌هیچ آمیختگی بیگانه‌ای، دور از آن، و مانند اینها.

6 והנה גם אחרי הדברים והאמת האלה לא יכול לב האדם עליו לומר כי ההתעוררות שבתפלה והתבוננותו
הן דמיונות שוא שהרי הוא כמו החלום שהוא כח המדמה שמחבר ב' הפכים.

اکنون، حتی پس از این سخنان و این حقیقت، مبدا دل کسی در درونش سست شود [تا] بگوید که برانگیختگی هنگام نماز و تأمل او پندارهایی پوچاند، زیرا این برانگیختگی همچون خواب است؛ خوابی که قوهٔ خیال در آن دو امر متضاد را به هم می‌پیوندد.

**כי הנה מאחר שרואה בנפשו אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה לה' ומתהפך לאהוב את גופו דוקא
הרי מובן שגם בתפלה לא ביטל אהבת גופו מכל וכל**

زیرا از آنجا که پس از نماز در خود می‌بیند که عشق به ه' می‌گذرد و از میان می‌رود و او به‌خصوص به دوست داشتن بدن خود روی می‌آورد، روشن است که حتی در نماز نیز عشق به بدنش را به‌کلی به حالتِ خودنهی‌گری (ביטול, bittul) درنیاورده بود.

**וההתעוררות שבתפלה את האהבה לה' לבדה אינה אמיתית רק כדמיון החלום שמחבר ב' הפכים ודומה
לו שאוהב את ה' ואעפ"כ [ואף על פי כן] אוהב את גופו**

پس برانگیختگی عشق تنها به ه' در نماز حقیقی نیست، بلکه فقط همچون پندار خواب است؛ خوابی که دو امر متضاد را به هم می‌پیوندد: به نظرش می‌رسد که ه' را دوست دارد و بااین‌حال بدنش را نیز دوست دارد،

**הגם כי לא צדקו יחדו לפי שזה נלקח מכח המדמה אשר יכול לדמות דמיונות שוא. אך באמת הנה בחי'
חלום זה שרשו למעלה ویסודתו בהררי קדש עליון.**

با آنکه این دو نمی‌توانند هر دو با هم درست باشند، زیرا این از قوهٔ خیال سرچشمه می‌گیرد؛ قوه‌ای که می‌تواند پندارهایی باطل بسازد. اما در حقیقت، ریشهٔ این مرتبه از خواب در بالاست و «بنیادش در کوه‌های قدس برین» است.

7 ויובן בהקדים מ"ש ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו א'. ופריך בגמ' [בגמרא] **אטו האידנא לאו שמו א' הוא.** ומשני **לא כשאני נכתב אני נקרא כו'.**

این نکته با آوردن نخست آنچه نوشته شده روشن می‌شود: «در آن روز، ה' (Havayah) یکی خواهد بود و نام او یکی.» گمارا (Gemara, גמרא) می‌پرسد: «مگر اکنون نام او یکی نیست؟» و پاسخ می‌دهد: «آن‌گونه که نوشته می‌شوم، خوانده نمی‌شوم»، و مانند آن.

והענין כי שמו הוא בבחי' גלות ולכן אינו נק' כמו שנכתב רק בלבוש ונרתק כו'.

توضیح این است که نام او در حالتی از تبعید است؛ ازاین‌رو آن را چنان‌که نوشته شده نمی‌خوانند، بلکه فقط در پوششی و غلافی، و مانند آن.

8 והנה בגלות הוא בבחי' שינה והסתלקות המוחין תלת כלילין כו' ואז נשמתו מושכת לו חיים מלמעלה כו'

اکنون، در تبعید، در حالت خواب و کناره‌گیری قوای عقلانی (מוחין, mochin) قرار دارد؛ «سه‌تا [درون سه‌تا] گنجانه شده‌اند» و غیره؛ و آن‌گاه روحش از بالا برای او حیات می‌کشد و غیره.

ושם הוא בבחי' עגולים שאין בהם בחי' מעלה ומטה רק הכל בהשוואה אחת ובהתכללות והתאחדות כל הענינים בלי שום פירוד והתחלקות כנודע מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דא"ח [דברי אלקים חיים].

و آنجا در مرتبه دایره‌ها (עגולים, iggulim) است؛ در آنها مرتبه‌ای از بالا و پایین وجود ندارد، بلکه همه‌چیز در برابری واحدی است و همه امور در یکدیگر گنجانده و با هم متحدند، بی‌هیچ جدایی یا تقسیمی؛ چنان‌که از گفته حکیمانمان، یادشان به خیر، شناخته است: «این و آن، هر دو سخنان **ה'** زنده هستند.»

רק כשנמשך דרך קוים אזי יש התחלקות קו ימין חסד כו' משא"כ בבחי' עגולים אין שם התחלקות כלל ושם כל הדברים המתפרדים למטה מחוברים וכלולים יחד ולא נראה שום פירוד והתחלקות ביניהם:

تنها هنگامی که به واسطه خطوط به پایین کشیده می‌شود، تقسیم پدید می‌آید: خط راست، مهر (חסد, Chesed) و غیره. اما در مرتبه **עגולים** چنین نیست: در آنجا هیچ تقسیمی وجود ندارد، و همه چیزهایی که در پایین از هم جدا هستند، به هم پیوسته و در یکدیگر گنجانده‌اند؛ هیچ جدایی یا تقسیمی میانشان دیده نمی‌شود.

9 אך להיות בחי' זו בגילוי למטה אינה כ"א ע"י בחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות וע"ז נאמר אלביש שמים קדרות. שמים הם בחי' עגולים הם מלובשים בבחי' קדרות וחשך.

اما این مرتبه در پایین، تنها از طریق حالت خواب و کنار رفتن قوای عقلانی (מוחין, mochin) در تبعید آشکار می‌شود. درباره این گفته شده است: «آسمان‌ها را به تیرگی می‌پوشانم.» «آسمان‌ها» مرتبه دایره‌ها هستند؛ آن‌ها در مرتبه تیرگی و تاریکی پوشانده شده‌اند،

שהוא העלם והסתר שאז מאיר ומתנוצץ מלמעלה מעולם העליון שהוא בבחי' עגולים בבחי' חלום שהוא כח המדמה לחבר שני הפכים בנושא אחד כאלו הם אחדים ממש לפי שבאמת בשרשם בעולם העליון הם מחוברים ומיוחדים

که همان نهان‌بودن و پوشیدگی است؛ زیرا در آن هنگام، از بالا، از جهان برتر که در مرتبه دایره‌هاست، نوری [به] مرتبه رؤیا می‌تابد و برق می‌زند؛ رؤیا که نیروی تخیل است و دو امر متضاد را در یک موضوع به هم پیوند می‌دهد، چنان‌که گویی واقعاً یکی هستند؛ زیرا در حقیقت، در ریشه‌شان در جهان برتر، به هم پیوسته و متحدند،

כי שם הוא בבחי' עגולים כנ"ל רק למטה בהתחלקות הקוין ע"פ חכמה ודעת להיות קו זה כך וזה כך אזי נראה ונגלה ההפוך. שזה ההפוך מזה ואזי הם נפרדים ורחוקים זה מזה.

زیرا آنجا، چنان‌که پیش‌تر گفته شد، در مرتبه دایره‌هاست. اما تنها در پایین، با تقسیم خطوط بر پایه حکمت (Chochmah) و شناخت (דעת, Daas)، به گونه‌ای که این خط چنین باشد و آن خط چنان، تضاد دیده و آشکار می‌شود: اینکه این یکی ضد آن دیگری است؛ و آن‌گاه از یکدیگر جدا و دور می‌شوند.

10 ולכן א"א להיות גילוי בחי' ההתכללות בבחי' גילוי החכמה שהיא ראשית התחלקות הקוין אלא בבחי' שינה והסתלקות המוחין בגלות

بنابراین، مرتبه درهم‌گنجیدن نمی‌تواند در ظهور حکمت (Chochmah) – که آغاز تقسیم خطوط است – آشکار شود؛ بلکه تنها در حالت خواب و با کناره‌گیری عقل در تبعید آشکار می‌شود؛

אזי מתנוצץ ומאיר האור העליון והוא מסתתר ומתעלם בבחי' קדרות וחשך דהיינו בבחי' התלבשות ההעלם כו' ולא בבחי' גילוי כי הגילוי הוא בבחי' חכמה ודעת שהוא ע"פ קוין:

آنگاه نور برتر جرقه می‌زند و می‌تابد، اما در مرتبه تیرگی و تاریکی پنهان و پوشیده می‌ماند؛ یعنی در پوشش نهان‌بودگی و غیره، نه در مقام ظهور؛ زیرا ظهور در مرتبه حכמה و شناخت (דעת, Daas) است که بر اساس خطوط است.

11 ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב ולא יכנף עוד מוריך. בכנף ולבוש כו' ולכן ביום ההוא יהיה שמו א' שלא יהא

מלוכש ומכוסה בנרתק

و دربارهٔ زمان آینده نوشته شده است: «آموزگارت دیگر پنهان نخواهد بود» (יכנף, yikanef), [پوشیده] بهوسیلهٔ بال (כנף, kanaf) و جامه و جز آن. ازاین‌رو، «در آن روز نامش یکی خواهد بود»: دیگر در غلافی پوشیده و مستور نخواهد بود،

ויהיה נקרא כמו שנכתב כו'. כי עין בעין יראו כו'. ואזי נאמר בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים.

و همان‌گونه که نوشته می‌شود، خوانده خواهد شد و جز آن. زیرا «چشم در چشم خواهند دید» و جز آن. و آن‌گاه گفته خواهد شد: «هنگامی که نام چهارحرفی (ה', Havayah) اسارتِ صهیون را باز می‌گرداند، ما همچون خواب‌دیدگان بودیم.»

פי' שיתגלה מדרגה ובחי' זו של החלום עד אשר כולם יכירו וידעו וישיגו החיות הנמשך להם בזמן הגלות שהוא מבחי' החלום.

یعنی این مرتبه و جنبه (בחינה, bechinah) از خواب آشکار خواهد شد، تا همگان نیروی حیات (חיות, chayus) را که در زمان تبعید به آنان می‌رسد، بشناسند، بدانند و دریابند؛ نیرویی که از مرتبهٔ خواب است.

12 ולכן یאמרו היינו כחולמים. وبזה יובן מעלת ומדרגת יעקב ویוסף ע"י החלומות. ויש בחי' שיוסף הוא

יותר במעלה ממדרגת משרע"ה [משה רבינו עליו השלום]. ונדב ואביהוא היו נ"ר [נפש רוח] של יוסף.

ازاین‌رو خواهند گفت: «گویی خواب‌دیدگان بودیم.» و بدین‌سان عظمت و مرتبهٔ یعقوب (יעקب) و یوسف (یوسف) از رهگذر خواب‌ها فهمیده می‌شود. و مرتبه‌ای هست که در آن، یوسف از مرتبهٔ موسی (משה)، استادمان ع"ה، برتر است. و ناداو (נדב) و آویهو (אביהוא) مرتبهٔ نفس (נפש, nefesh) و روح (רוח, ruach) یوسف بودند.

ואנחנו טמאים לנפש אדם זה אביהוא. אבל נדב היה מבחי' روح ולא היו צריכים הזאה בשבילו כלל.

ועליו נאמר ורוח נדיבה תסמכני. וז"ש [וזהו שכתוב] נוהג כצאן יוסף.

«ما به سببِ نفسِ آدمی ناپاکیم»: این، آویهو است. اما ناداو از مرتبهٔ روح بود و به‌خاطر او اصلاً نیازی به پاشیدن نداشتند. و دربارهٔ او گفته شده است: «و روح سخاوتمند (נדיבה, nedivah) مرا استوار بدارد.» و این است مقصود از آنچه گفته شده: «آن‌که یوسف را همچون گله‌ای هدایت می‌کند.»

כי בזמן הגלות הנהגת ישראל הוא בבחי' יוסף שהוא מבחי' חלום מעולם העגולים כו'. ולכן נק' בן פור"ת אותיות פות"ר ותופ"ר שמחבר כו'. ולכן היה פותר חלומות:

זیرا در زمانِ تبعید، رهبری اسرائیل در مرتبۀ یوسف است؛ مرتبه‌ای از خواب، از عالمِ دوایر و جز آن. ازاین‌رو او «پن پوراس» (بن פורת, ben poras) نامیده می‌شود؛ حروفِ آن همچنین واژه‌های «تعبیرکننده» (פותר, poser) و «دوزنده» (تופר, tofer) را می‌سازند؛ واژه‌ای که پیوند می‌دهد و جز آن. ازاین‌رو خواب‌ها را تعبیر می‌کرد.

دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayeishev/3

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک